

Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit

§37 malillugu apeqqummut, nr. 2011-204, NITO kalaallinik sulsussanik suliffeqarfinnillu atuinermut tunngasumut akissuteqaat

3. november 2011
Sagsnr

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen-ip (Demokraatit) Naalakkersuisunut matuma kinguliani allassimasut apeqqutigai.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiln@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Naalakkersuisut qanoq iliorpat, aatsitassalerinermi ikummatissalerinermilu kalaallinik sulsusaaqarnera naammaginartunillu piginnaaneqartoqarnissaa siuarsaavigerusullugu?

Akissuteqaat:

Aatsitassarsiornermut suliassa qarfiup iluani ilinniartitaanermut suliniarneq pitsanngorsarniarlugu Aatsitassarsiornermut ilinniarfik pilersinneqarpoq, taamatullu Aatsitassarsiornermut Entreprenørinullu suliassa qarfik pillugu Iisimasanik katersivik aamma Aatsitassarsiornermut ilinniarfimmu atsunngortinneqarpoq. Peqatigisaanik atu arfiup nutaap 2010-imi ator neqalerneranut atatillugu illutatigut atugassat pitsaanerulerput.

Sulisussat nunaqavissut aatsitassarsiornermut suliffissuaqarnermi sulinissamut piginnaaneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa siunertarlugu, Aatsitassarsiornermut ilinniarfik ukiut tamaasa pikkorissarnissanik arlalinnik neqerooruteqartarpoq. Pikkorissarnermut peqataasut tuluit oqaasiinik pisariaqartunik piginnaaneqarnissaat, "aatsitassarsiornermi tuluit oqaasiinut" atu arfitsinissamik neqerooruteqarnikkut, annikitsumik qulakkeerniarneqarpoq. Tamatuma kingorna aatsitassarsiorfinni sulisunut tunngaviusumik pikkorissarnermut "Common Core"-mik taagorneqartumut pikkorissarnissaq, kiisalu qillerummit qaqitassanik qillerinermut aamma entreprenørit maskiinaannut oqimaatsunut maskiinanik aqutsinissamut pikkorissarnerit neqeroorutigineqarput. 2011-imi Aatsitassarsiornermut ilinniarfiup suliassa qarfiit matuma siuliani taaneqartut iluanni PKU-mut pikkorissaanernik ingerlatsinissamut 10 mio. koruunit pissarsiarai. Tamatuma saniatigut aamma pikkorissaanernit aatsitassarsiornermut tunngassuteqartut AMA-mut aningaasaliissutit atorlugit aningaasalersorneqartut ingerlanneqartarput.

2011-imi 5,5 mio. koruunit aatsitassarsiornermut suliassa qarfimmi ilinniartitaanermut suliniuteqarnissamut atugassatut immikkoortinneqartut ilassutitut aningaasaliissutigineqassasut aalajangiisoqarpoq. Aningaasat ilai uuliasiorluni misissuineri ingerlatanut atatillugu nunaqavissunik suliffissaqartitsinissap qulakkeerneqarnissaanut ator neqarput, ilanngullugit terminalimi sulisunik pikkorissaanernit aamma sinerissap avataani isuman-naallisaanermut pikkorissaanernit.

Aatsitassarsiornermut suliassa qarfimmi ilinniartitaanermut suliniarnerup ataqatigiissaarneqarnera Aatsitassarsiornermut ilinniarfikkoortillugu ingerlanneqarpoq. Tamanna pivog ilinniartitaanermut suliniarnerit allartinneqartut, suliffissuarnit piumasaqaataasunik naammassinnissinnaanissaat qulakkerniarlugu. Aatsitassarsiornermut ilinniarfimmi

2010-imi decembarimi isumasioqatigiinnermi suliassaqaqfinnut ilinniarfiit tamatumunnga tapersiipput. Taamaattumik ilinniartitaanermut suliniarnerit aamma assersuutigalugu innaallagisserisunut, saffiunut, maskinistinut, igaffimmi ikiortinut il.il. sammitinneqarsinnaapput.

Kiisalu pisinnaatitsissummik pigisaqartup, kommunip /-it attuumassuteqartup aammalu Namminersorlutik Oqartussat akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit, aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmi atorfinnissaq siunertaralugu sulisussanik nunaqavissunik piginnaangorsaanissamik ilungersuuteqarnerni, ilaapput pingaaruteqarlunnartut. 2011-imi Cairn-imut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissummit taaneqarsinnaapput:

- qillernerimut assistentit kalaallit tallimat Cairn-ip qillerveqarfiini atorfinitsinneqarput
- radiotelegrafisti kalaaleq ataaseq Cairn-ip qillerveqarfiini atorfinitsinneqarpoq
- aalisarnermut alapernaarsuisut 9-it atorfinitsinneqarput, taakkunanga sisamat ilinniarnermi naammasserlaajullutik
- Air Greenland-ip qulimiguulinni timmisartortartui sisamat sungiusarnerqarnerat ingerlaqqippoq, aamma
- ilinniartitaanermut aningaasaateqaqfimmik pilersitsineq (2,6 mio. kr.)

2. Naalakkersuisut oqaatigisinnaanerlugu, Aatsitassanut inatsisip § 18-ia malillugu qaqaqukkut suliffeqaqfik Kalaallit Nunaanneertuunersoq?

Akissuteqaat:

Suliffeqaqfik Kalaallit Nunaanneersoq tassaavoq suliffeqaqfik Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartoq, inuussutissarsiornermik ingerlataqarnertik aqutugalugu inuiaqatigiinnut kalaallinut piviusumik attuumassuteqartoq.

3. Naalakkersuisut suut iliuuserivaat isumannaarumallugu, suliffeqaqfiit Kalaallit Nunaanneersut teknikkikkut nlueqatigiinnikkullu unammillersinnaassuseqarnissaat?

Akissuteqaat:

Suliniutit assigiinngitsut arlallit suliffeqaqfiit aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmu ap-pakaannissaannut ikiuutaasussat allartinneqareerput.

Aallarniutigalugu ilinniartitaanermut suliniutit arlallit aallartinneqarput, ilanngullugit ilinniartitaanermut suliniutit toqqaannartumik aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmu sammitinneqartut. Aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmi pilersuisunngornissamut, suliffeqaqfiit piginnaaneqartunik sulisoqarnissaat soorunami pisariaqarpoq.

Taamatuttaaq inuussutissarsiornermut tapersiissutit allanngortinneqarnissaat sulissutigineqarpoq, taamaalluni suliffeqaqfinnut nunaqavissunut aatsitassarsiornermut suliassaqaqfimmi pilersuisunngornissamik kissaateqartunut tunngatillugu immikkut piginnaaneqartunik siunnersorneqarnissamut periarfissiisoqassalluni.

Aammattaarli pisinnaatitsissummik pigisaqartup, kommunip /-it attuumassuteqartut aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutini, suliniutit kalaallit inuussutissarsiornermut aatsitassarsiornermi ingerlatani peqataasinnannissaannik siuarsaasussat isumaqatigiissutigineqartarput. Taakkua tassaasinnaapput inuussutissarsiornermut isumasioqatigiisitsinerit, tassani pisinnaatitsissummik pigisaqar-

tumit saqqummiunneqartarlutik sullississutit suut piumaneqarnersut, piumasaqaatit suut naammassineqarsimassanersut aammalu suliffeqarfiit nunaqavissut qanoq iliorlutik pilersuisunngorsimanersut assersuutit aalajangersimasut saqqummiunneqartarlutik. Ilulisani oktobarip 13-ani Cairn-ip Pilersuisunik isumasioqatigiisitsinera tamatumunnga assersuutissaavoq.

Kiisalu oqaatigineqarsinnaavoq kalaallit inuussutissarsiortut aatsitassarsiornermi ingerlatani peqataasinnaanernik siuarsaanarluni iliuuserineqarsinnaasoq pitsaanerpaaq tassaammat, sullississutinik piumaneqartunik niuerfimmik annertunerusumik pilersitsineq. Amerlanertigut pitsaassusissamut piumasaqaatit aatsitassarsiornermut suliassa-qarfimmi piumasaqaatigineqartut naammassiniarnissaat, aammalu sulisussat pisariaqartinneqartut suliassanut piginnaaneqartut sulisorinissaat akisuujusarput. Ingerlatseqatigiiffiit suliaqartut sullississutinik assigiinngitsunik piumannittut ikittuinnaasimappata, sullississutit taakkua neqeroorutiginnissaannut niuernermut tunngaviusunik pitsaasunik pilersitsiniarnissaq ajornakusoorsinnaavoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornarluni misissuineranut pijaanermullu aningaasaliinissamut soqutiginnitsitsinnarnissaq qulakkeerniarlugu, aatsitassarsiornermut suliassaqarfimmi aningaasatigut killissaliussanik atugassarititaasussanillu neqerooruteqarnissaq pingaaruteqarpoq.

4. Naalakkersuisut qanoq iliorniarpat isumannaarumallugu, Aatsitasssanut inatsip § 18-ia atuutilersivissinnaalersikkumallugu, suliat amerlanerpaat Kalaallit Nunatsinni neqeroorutigineqaaqulugit?

5. Naalakkersuisut qanoq ersarissaaviginiarpaat, suliassat suut, Kalaallit Nunatsinni neqeroorutigineqarnerat kiisalu kikkunnut sullakkiissutigineqarnerat?

Akissuteqaat:

Apeqqutit 4 aamma 5 ataatsimoortillugit akissuteqarfigineqassapput.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 18, imm. 2 naapertorlugu pisinnaatitsissummik pigisaqartoq, suliassamut isumaqatigiissuteqarnerni, pilersuinerni aammalu kif-fartuussissutinut, aallaaviatigut suliffeqarfinnik nunaqavissunik, taakkua teknikkikkut niuernikkullu unammillersinnaassuseqarsimappata, atuisussaavoq. Kisiannili tamanna pissappat sullississutit suut piumaneqarnersut suliffeqarfiit nunaqavissut ilisimasariaqar-paat neqerooruteqarfiginnissaannillu periarfissaqartariaqarlutik. Taamaattumik assersuu-tigalugu Cairn Energy nunaqavissunik pilersuisunngorsinnaanermut periarfissaqarsin-naasunik toqqaannartumik ataatsimeeqatiginninnissaanik piumaffigineqarpoq. Tamatu-ma saniatigut ingerlatseqatigiiffik 2010-imi taamatullu 2011-imi pilersuisunik isumasioqa-tigiisitsinernik ingerlatsivoq.

Sullississutit suut aatsitassarsiorniutiqatigiiffinnit uuliasioriutiqatigiiffinnillu piumane-qarnersut suli annertunerusumik ersarissarniarlugu neqeroortitsinermut nittartakkamik inerisaasoqarpoq. Siunertaavoq aatsitassarsiorniutiqatigiiffiit nioqqutissanik kiffartuus-sissutinillu neqeroortitsinerit naleqquttut tamarmik nittartakkamut ikkuttassagaat. Neqe-roortitsinermut nittartagaq suli atulersinneqanngilaq, neqeroortitsinermut nalunaarutip, suut nittartakkami neqeroortitsivigineqartassanersut pillugu malittarisassanik aalaja-ngersaaviusussap suliarineqaleruttornera pissutaalluni. Neqeroortitsinermut nalunaa- rummi aatsitassarsiorniutiqatigiiffiup nioqqutissanik pisinissamut isumaqatigiissutinut, sanaartornermut isumaqatigiissutinut neqeroorutinik pissarsiniarnissaanut aammalu su-liakkiissuteqartarnermut tunngaviusussanik ersarissunik aalajangersaasoqassaaq. Taamatutaaq nalunaarummi suliffeqarfiit qaqugukkut nittartakkamut neqeroortitsinernik

ikkussinissamut pisussaaffeqassannginnersut nassuiarneqassaaq. Assersuutigalugu uuliasiorfiutileqatigiiffiup qilleriviit marluk neqeroortitsivigineqarnerat neqeroortitsinermut nittartakkamut ikkukkaluarpagu tamanna isumaqarnaviangilaq.

Neqeroortitsinermut nalunaarut 2012-ip aallartinnerani atuutilersinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaaliornikkut suliffeqarfiit nunaqavissut tamarmik isumaqatigiissutinut naleqquttunut neqerooruteqarnissamut periarfissaqalissapput.

6. Sulisartunut nunanit allaneersunut najugaqarnissamut sulinissamullu akuersissutit pillugit (qaammatit pingasut sinnerlugit najugaqarnermi) eqaatsumik suliassamik isumaginnittoqanissaa qulakkeerumallugu, Danmarkimi arriitsumik suliassamik isumaginnittoqarnera peqqutigalugu suliassaajumaartussat kinguarsarumanagit imaluunniit unitsivikkumanagit, Naalakkersuisut suna iliuuseriniarpaat?

Akissuteqaat:

Naalakkersuisoqarfiup 2008-imi Nunanit allamiunut sullissivimmu Nunanut allanut ministeriaqarfiup ataaniittumut "Alcoa-mut aaqqissuussaq"-mik taagorneqartoq isumaqatiginninniutigaa, taamaalilluni suliffeqarfik angisoorsuarmik ingerlataqartoq assersuutigalugu Alcoa, immersugassami uagutsinnit sananeqartumi qinnuteqaammik, inunnu taasiakkaanut tamanut paasissutissanik attuumassuteqartunik tamaginnik imaqartumik nassiussisassaaq. Immersugassami tassani inuit atorfinitsinniagai qanorluunniit amerlatigisut allaaserineqarsinnaapput. Immersugassaq suliaqarfissanut immikkoortiterneqarsinnaavoq, taamaalilluni kina aammalu suliaqarfissamut sorlermut sulinissamut nunamiinnissamullu akuersissummik qinnuteqaatigineqarnerasoq uagutsinnut takujuminarne-russalluni.

Immersugaq Nunanit allamiunik sullissivimmu ingerlateqqinneqassaaq tassani qinnuteqaat suliarineqassalluni.

Naalakkersuisut UPA 2012-mi inatsisissatut siunnersuut suliassanik angisoorsuarnik suliaqarnissamut tunngassuteqartoq, suliassanik angisoorsuarnik suliaqamerit ingerlaneqarnerannik pisariinnerulersitsisussamik saqqummiussissamaarput.

7. Sulisartut nunanit allaneersut peqataalersikkumallugit Naalakkersuisut qanoq piniarpaat?

Akissuteqaat:

Naalakkersuisut sulisussanut avataaneersunut tunngatillugu akuunerulersitsinissamut aaqqissuussanik immikkoortunik suliaqanngillat. Aatsitassarsiorfinnut suliassani sulisut amerlanersaat illoqarfiit inoqarfiusut avataanni inissisimasussaapput, sulisut ataasiakkaat aqqusaarlutik angalanermik aammalu sivikitsuinnarmik sulinngiffeqarlutik uninnganermik saniatigut najukkani innuttaasunik qanimut attaveqartussaangillat.

Maniitsup eqqaani aluminiulorfissamut tunngatillugu suliassaq piviusunngortinneqassappat, Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutaasussanik nalilersuineq (VSB-mut nalilersuineq) suliassat inuiaqatigiinni piujuartussamik sunniuteqartitsilluni akisussaassuseqartumik ingerlanneqarnissaannik qulakkeerisussaq suliarineqartussaassaaq.

8. Sulisartut nunanit allaneersut peqqinnissaqarfiup iluani kiffartuunneqarnerup tungaatigut qanoq pisinnaatitaaffeqassappat?

Akissuteqaat:

Sulinissamut nunamiinnissamullu akuersissut tiguneqareerpat aammalu pineqartup cpr.nr.-mut uppersaat tigoreerpagu, taanna atorlugu inuiaqatigiinni sullissinissamut neqeroorutitik atuisinnaalissapput, tassaasinnaapput meeqqat atuarfiat, meeqqerivik, peqqinnissaqarfik aammalu neqerooruti/aaqqissuussat allat. Inuit nalunaarsuiffiannut ilanngullutik nalunaaruteqareerunik, aamma akileraartarnermut allagartamik nassiussivigineqassapput.

Sulisunut aatsitassarsiorfinni atorfeqartunut aammalu "taamaallaat" qaammatit pingasut inorlugit atorfeqartussanut tunngatillugu, taakkua ingerlaannartumik katsorsarneqarnissamut periarfissaqalertussaangillat. Sulisitsisoq peqqinnissamut sillimmasissummik imaluunniit oqartussaasunut allatut aaqqissuussinermik peqartussaavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen